

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 403

гр. София, 13.02.2023 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 11-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на тринадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Бистра Николова

Членове: Тодор Тодоров
Милен Василев

като разгледа докладваното от Милен Василев Въззивно частно гражданско дело № 20231000500367 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 274 – 279 от ГПК във вр. с чл. 121 от ГПК.

Образувано е по частна жалба от 23.01.2023 г. на ищцата К. Г. К. срещу определението от 12.01.2023 г. по гр. д. № 411/2022 г. на Окръжен съд – гр. Монтана, с което делото е изпратено по подсъдност на Софийския градски съд.

В жалбата се твърди се, че съдът неправилно е приел, че делото не му е местно подсъдно. Твърди се, че неприложима била специалната подсъдност по чл. 115, ал. 2 ГПК, която била приложима само по искове по КЗ, чийто правопораждащ факт е непозволено увреждане и искът е предявен от увреденото лице. В случая искът не бил за непозволено увреждане, а за обезщетение по доброволна застраховка „Каско“, т.е. искът е договорен, а не деликтен. Сочи се, че приложима била подсъдността по чл. 113 ГПК, като ищцата имала качеството „потребител“ съгласно мотивите към т. 6 от ТР № 1/23.12.2015 г. на ВКС – ОСТК, а нейният настоящ адрес бил в района на ОС Монтана.

Предвид изложеното жалбоподателката моли въззивния съд да отмени обжалвания съдебен акт.

Софийският апелативен съд, след като прецени събраните доказателства и обсъди доводите по частната жалба, намира за установено следното:

Частната жалба е подадена срока по чл. 275, ал. 1 от ГПК и е допустима. Разгледана по същество е **неоснователна**.

Първоинстанционният съд е бил сезиран от К. Г. К. с искова молба от 16.11.2022 г., с която срещу „ДЗИ Общо застраховане“ ЕАД е бил предявен иск по чл. 405, ал. 1 КЗ за заплащане на сумата 45 500 лв., представляваща застрахователно обезщетение по застраховка „Каско+“ по застрахователна полица № 4401213084312/20.07.2021 г., ведно със законната лихва от 19.04.2022 г. до изплащането.

В исковата молба се твърди, че между страните е бил сключен посоченият застрахователен договор за имуществено застраховане, с който ищцата е застраховала собствения си лек автомобил

марка „БМВ“, модел 640Д, рег. № *****, при застрахователно покритие „Пълно каско“, застрахователна сума от 45 500 лв. и застрахователна премия от 1 959,84 лв., платима на 4 равни вноски от по 489,96 лв. всяка. На 18.04.2022 г. около 22:30 ч. автомобилът бил паркиран в близост до постоянния адрес на ищцата – гр. ***, ул. „***“, бл. *, вх. *, като на следваща сутрин установила, че същият е бил откраднат. За настъпилото застрахователно събитие ищцата уведомила застрахователя същия ден и подала сигнал в ОЗ РПУ – СДВР, където било образувано досъдебно производство № 2273МК-610/2022 г. С постановление № 12192/16.06.2022 г. на СРП досъдебното производство било спряно, тъй като извършителят не е разкрит в установения от закона срок и е възложено на полицейските органи извършването на необходимите оперативно-издирвателни мероприятия. С писмо с изх. № 0-92-12914/29.09.2022 г. ответникът отказал изплащане на застрахователно обезщетение, като приел, че обстоятелствата, декларирани при завеждане на претенцията, не били подкрепени с конкретни и непротиворечиви доказателства. Според ищцата отказът бил неоснователен и немотивиран, поради което обезщетението е дължимо от ответника. Сочи, че на осн. чл. 113 ГПК предявява иска пред ОС Монтана, в чийто район бил настоящият адрес на ищцата, която имала качеството „потребител“ по процесния застрахователен договор.

В отговора на исковата молба от 3.01.2023 г. ответникът е заявил становище за допустимост, но за неоснователност на иска по изложени съображения.

С обжалваното определение от 12.01.2023 г. съдът е приел, че искът не му е местно подсъден, а е подсъден на СГС на осн. чл. 115, ал. 2 ГПК, тъй като към момента на настъпване на застрахователното събитие /19.04.2022 г./ настоящият и постоянен адрес на ищцата е бил в гр. София, а новият ѝ настоящ адрес е регистриран на 17.10.2022 г. в с. ***, община *** – след настъпване на събитието, което пък е настъпило в гр. София.

Определението е правилно.

Предмет на делото е иск по чл. 405 КЗ на застрахован срещу застраховател за заплащане на застрахователно обезщетение по имуществена застраховка „Каско“ на МПС. Спорният въпрос по частната жалба се заключава в това – дали спрямо този иск се прилага подсъдността по чл. 113 или по чл. 115, ал. 2 ГПК. Първата разпоредба /чл. 113 ГПК/ предвижда, че исковите на и срещу потребители се предявяват пред съда, в чийто район се намира настоящият адрес на потребителя, а при липса на настоящ адрес – по постоянния. Втората разпоредба /чл. 115, ал. 2 ГПК/ предвижда, че исковите за обезщетение по Кодекса за застраховането на увреденото лице срещу застраховател, Гаранционния фонд и Националното бюро на българските автомобилни застрахователи се предявяват пред съда, в чийто район към момента на настъпване на застрахователното събитие се намира настоящият или постоянният адрес на ищеца, неговото седалище, или по местонастъпване на застрахователното събитие. За тези две местни подсъдности съдът следи служебно до приключване на първото по делото заседание – чл. 119, ал. 3 ГПК.

В конкретния казус не е спорно, че по критериите на чл. 113 ГПК спорът е подсъден на ОС Монтана, а по критериите на чл. 115, ал. 2 ГПК спорът е подсъден на СГС.

Според настоящия съдебен състав разпоредбата на чл. 115, ал. 2 ГПК е специална спрямо тази по чл. 113 ГПК, тъй като има по-тясно приложно поле – касае само исковите за обезщетение по КЗ срещу застраховател, ГФ и НББАЗ. В приложното си поле подсъдността по чл. 115, ал. 2 дерогира тази по чл. 113, а и по чл. 111. Същевременно, независимо, че систематично разпоредбата на ал. 2 на чл. 115 е била включена през 2018 г. след разпоредбата на ал. 1, касаеща подсъдността при

непозволено увреждане, а и заглавието на разпоредбата от приемането на ГПК през 2007 г. е „*искове за непозволено увреждане*“ и не е променено през 2018 г., то се касае за законодателна непрецизност. Целта на законодателя, изразена и в мотивите на законопроекта, а и при обсъжданията на първо и второ четене в Народното събрание, е била всички искове за обезщетения по КЗ срещу посочените лица да се обхващат от ал. 2, а не само тези, по които застрахователното събитие е непозволено увреждане, така че те да бъдат разглеждани във всички първоинстанционни съдилища в страната, а не само в софийските. В противен случай би се получил неоправдан и алогичен двойствен режим на подсъдността по застрахователни дела – част от тях да са подсъдни съобразно чл. 115, ал. 2, а други – съобразно чл. 111 или чл. 113 ГПК. Едва ли стремежът на законодателя е бил да причини хаос в съдилища, а по-скоро целта била към унифициране на режима на местната подсъдност на застрахователни дела. Поради това следва да се приеме, че независимо от вида на застрахователното събитие всички искове за обезщетение по КЗ срещу посочените лица са местно подсъдни съобразно правилото на чл. 115, ал. 2 ГПК.

Следва да се посочи, че всички искове по чл. 115, ал. 2 ГПК, с изключение на тези срещу ГФ, са **договорни**, а не деликтни. Застрахователят дължи плащане на обезщетение **само на основание застрахователния договор** и за описаното в него застрахователно събитие. Дори и в хипотезата на застраховка „Гражданска отговорност“, когато правоимащото увредено лице е предявило пряк иск, отговорността на застрахователя спрямо това лице също е договорна, тъй като се касае за един от предвидените в закона случаи, когато договорът поражда действие и за трети лица, които не са страни по него /чл. 21, ал. 1 ЗЗД/. От използвания в чл. 115, а 2 ГПК термин „*увреденото лице*“ обаче не следва, че законодателят е имал предвид само хипотезите на сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“. Уреждането на специална подсъдност само за тези случаи би било дискриминация спрямо останалите правоимащи лица по застраховките в нарушение на принципа за процесуално равенство. Ако е искал да ограничи подсъдността по чл. 115, ал. 2 ГПК само до застраховките „Гражданска отговорност“, то законодателят е щял да го посочи изрично, което не е сторено. По тази причина се касае за законодателна непрецизност, каквато нерядко се допуска при писането на българските закони, поради което терминът „*увреденото лице*“ следва да се разбира като „*правоимащото лице*“. Другото би било алогично и абсурдно, тъй като би довело до необоснована с нищо разлика в местната подсъдност на едни застрахователни дела спрямо други застрахователни дела.

Дори да се приеме, че подсъдността по чл. 115, ал. 2 ГПК е приложима само по искове за обезщетения по КЗ, по които застрахователното събитие е непозволено увреждане /което не намира опора в закона/, то това условие в конкретния казус също е налице. Според твърденията в настоящата искова молба процесното застрахователно събитие се изразява в **кражба** на застрахованото МПС, а всяка кражба или неправомерно отнемане на владението представлява непозволено увреждане за собственика на автомобила, който в случая е застрахованата ищца. Следователно, дори и според това тълкуване, настоящият иск пак би бил в приложното поле на чл. 115, ал. 2 ГПК. Както бе посочено, тази подсъдност има специален характер и дерогира подсъдността по чл. 113 ГПК. Ето защо искът е подсъден на СГС, а не на ОС Монтана.

С оглед на изложеното частната жалба следва да се остави без уважение, а обжалваното с нея определение – потвърдено.

Така мотивиран, Софийският апелативен съд,

О П Р Е Д Е Л И •

ОПРЕДЕЛЕНИЕ.

ПОТВЪРЖДАВА определението от 12.01.2023 г. по гр. д. № 411/2022 г. на Окръжен съд – гр. Монтана, с което делото е изпратено по подсъдност на Софийския градски съд.

Определението подлежи на обжалване с частна жалба пред ВКС при условията на чл. 280 ГПК в 1-седмичен срок от връчването му на жалбоподателя.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____